

Міжнародні проекти

Важливим напрямком міжнародної співпраці є реалізація низки гуманітарних проектів за кошти закордонних організацій.

З 2008 року і по сьогодні МГО «МФ «Взаєморозуміння і толерантність» співпрацює з Берлінською спілкою контактів з країнами колишнього Радянського Союзу **«KONTAKTE**

-
КОНТАКТ

Ы
е

·
V
.».

Гуманізм, солідарність, милосердя - це три слова, які найбільш точно визначають зміст і мету діяльності спілки, яка оголосила громадянську акцію допомоги «забутим» жертвам нацизму – колишнім радянським військовополоненим, примусовим робітникам. Кампанія солідарності була покликана привернути увагу до факту, що радянські військовополонені не були у ФРН офіційно визнані жертвами нацистських переслідувань та не мали права на виплату по Закону про створення Фонду «Пам'ять, відповідальність та майбутнє».

Ініціювавши збір пожертв, Спілка KONTAKTE-KONTAKТЫ

□
у співпраці з МФ «Взаєморозуміння і толерантність» надає колишнім військовополоненим, які мешкають в Україні, медичну та іншу допомогу (медикаменти, прилади для вимірювання тиску, вмісту цукру в крові, окуляри, слухопротезування, оперування катаракти і т. д.). Це моральне визнання та фінансова допомога колишнім радянським військовополоненим дуже доречна, адже полон підірвав їхнє здоров'я і залишив душевні травми на все життя.

□

□

Відділ з соціальних питань м. Мюнхен

в рамках співпраці міст-побратимів виділив у 2012 р. по 300 євро гуманітарної фінансової допомоги 49-ти колишнім військовополоненим, які проживають у м. Київ та Київській області.

Багаторічна співпраця поєднує нас з

німецьким фондом

«Пам'ять, відповідальність і майбутнє»

. За підтримки цього фонду здійснено ряд важливих проектів.

На початку 2010 року німецькою громадською організацією "Поїзд пам'яті" було ініційовано переговорний процес щодо моральної та матеріальної відповідальності залізничних шляхів німецького Рейху в період Другої світової війни перед жертвами рабської і примусової праці націонал-соціалізму. Ініціативу німецької громадської організації "Поїзд пам'яті" підтримали громадські організації жертв нацизму країн Центральної та Східної Європи. Результатом ініціативи стало проведення у березні 2010 року у м. Варшава Міжнародної конференції представників міжнародних та національних організацій жертв нацизму країн Центральної та Східної Європи, Середньої Азії, Закавказзя, країн Прибалтики і підписання спільного звернення до Німецької залізниці щодо моральної та матеріальної відповідальності перед жертвами рабської і примусової праці націонал-соціалізму. МГО "МФ "Взаєморозуміння і толерантність" на конференції представляв її президент І.М.Лушніков.

Результатом спільної ініціативи громадських організацій країн Центральної та Східної Європи стало пожертвування від

АТ

Німецька залізниця

(Deutsche Bahn AG) у розмірі 5 млн. євро на користь жертв нацистських переслідувань, які були передані для подальшого розподілу до німецького Федерального Фонду "Пам'ять, відповідальність і майбутнє".

За сприяння фонду «Пам'ять, відповідальність і майбутнє» у 2011 – 2012 р.р. для реалізації цільової медичної програми на користь українських жертв нацизму надійшла сума у розмірі 350 тис. євро. для реалізації гуманітарного проекту

["Медична допомога українським жертвам нацистських переслідувань за рахунок коштів німецької залізниці "Дойче Бан АГ"](#)

. Багато жертв нацизму висловлювали подяку МГО «МФ «Взаєморозуміння і толерантність» під час телефонних розмов, особисто відвідуючи організацію та в листах. І це подяки дуже щирі та палкі, оскільки повернення слуху, зору та відновлення можливості ходити – це в прямому сенсі повернення до життя, надана можливість ще багато років прожити повноцінним життям.

З ініціативи д-ра Бернгарда Леманна (Аугсбург) та за посередництва фонду «Пам'ять, відповідальність і майбутнє» отримано спонсорську допомогу на проведення

офтальмологічних операцій ще 18-ти колишнім жертвам нацизму. Кошти виділила баварська деревообробна

фірма Зегмюллер

(Firma Segm?ller). За ініціативою (клопотанням) Правління у вересні 2012 року німецьким Фондом "Пам'ять, відповідальність і майбутнє" був затверджений гуманітарний проект "Офтальмологічні операції для українських жертв нацизму".

У 2012 році пожертву 8 000 євро при проведенні шкільного марафону зібрали учні **гімназії ім. В. фон Брауна, Фрідберг, Баварія,**

для гуманітарної фінансової допомоги українцям, які в роки Другої світової війни примусово працювали в їхньому регіоні. Виплата була здійснена 5-ти колишнім примусовим працівникам. Спогади колишніх примусових робітників стануть допоміжним матеріалом на уроках історії в гімназії.

У 2012 році за кошти фонду «Пам'ять відповідальність і майбутнє» був затверджений проект під назвою "Переклад книжки "Моя люба Еллі...!" Фотографії, листи і повідомлення Йоганна Бьоше 1942-1943 з окупованого Іванкова Київської області" на загальну суму 17 641 Євро. В рамках проекту було здійснено переклад і друк книжки „Meine liebe Elli!“. Видання складається з листів німецького чиновника середньої ланки з окупованого Іванкова до дружини у Німеччину 1942-1943 р. Книжка містить детальний опис тогочасних реалій, підкріплений великою кількістю історичних фотографій та документів, а також наукові коментарі істориків.

За програмою підтримки фонду «Пам'ять, відповідальність і майбутнє» «Місце зустрічі – Діалог» було реалізовано 2 проекти.

У 2009-2010р.р. –

[«Іванківська студія документального театру»](#)

;

У 2011-2012р.р. -

«Історико-культурний гурток в Іванкові Київської області»

.

Багаторічним партнером МФ «Взаєморозуміння і толерантність» є **спілка Максиміліан-Кольбе-Верк.**

Секретаріат Правління та осередки на місцях надавали допомогу цій німецькій спілці в організації в Україні зустрічей та здійснення фінансових виплат колишнім в'язням концтаборів та гетто (розшук і контактування з претендентами, складання списків)

За період 2009-2012 років фінансову допомогу у розмірі 250-300 євро від Спілки ім. Максиміліана Кольбе отримало 638 колишніх в'язнів концтаборів та гетто, які мешкають у Вінницькій, Івано-Франківській, Луганській, Хмельницькій, Чернівецькій областях.

Також напрямками міжнародної діяльності є:

- опрацювання закордонних запитів

З допомогою електронної бази даних колишніх жертв нацизму надається допомога науковцям, навчальним закладам, громадським організаціям, ініціативним групам з Німеччини, Австрії, Росії у проведенні письмового опитування колишніх примусових працівників певних підприємств або встановлення контактів чи організації поїздок. Записані інтерв'ю, зібрані спогади і фотоматеріали використовуються для написання науково-дослідних робіт, створення виставок, музейних експозицій, телепередач, фільмів тощо.

З метою проведення дослідження для документального фільму «Браття по крові – табірні діти-донори для німецького вермахту на Східному фронті» до Фонду звертався німецький телеканал ZDF. Австрійське телебачення proTV скористалося допомогою Фонду для запису інтерв'ю з людьми, які були задіяні на будівництві електростанцій в Капруні, Австрія. Доценту Поморського університету ім. Ломоносова (м. Архангельськ, Росія) допомогли розшукати військовополонених, які перебували у таборах Норвегії. Спілці сучасної історії і регіональної культури пам'яті з Білефельда неодноразово допомагали у розшуку колишніх примусових працівників цього міста для запрошення їх до Німеччини. Для Фонду проти екстремізму і насилля, місто Гайде, земля Шлезвіг-Гольштейн проводилось письмове опитування людей, які в роки Другої світової працювали у названому регіоні. Надавали підтримку й університету ім. Йоганнеса Гутенберга в Майнці, університету ім. Фрідріха Шиллера в Єні, Рурському університету в Бохумі і т. д.

Цікавим був спільний проект 2009 року з осередком «Брама Гродська – театр НН» з м. Люблін, Польща, [«Світло в темряві - Справедливі народів світу»](#). Проведене в рамках проекту письмове опитування праведників народів світу з України було представлено на семінарі «Робота з «важкою пам'яттю». Польсько-український обмін досвідом» у вересні 2010 року в Любліні.

Історик Алоїс Нуссбаумер з університету Зальцбург за допомогою Фонду записав у жовтні 2008 р. інтерв'ю з колишніми сільськогосподарськими примусовими робітниками, внаслідок чого вийшла друком книжка «Фремдарбайтери в Пінцгау. Примусова праця – життєві історії». Готується видання цієї книжки українською мовою.

□- підготовка та супровід візитів колишніх примусових робітників до місць примусового перебування у роки Другої світової війни

На запрошення міста **Дюссельдорф** у вересні 2008 р. восьмеро колишніх примусових працівників цього міста у супроводі дітей або внуків та співробітників Фонду відвідали це прекрасне місто. Учасники візиту побували на підприємствах, де працювали в роки війни, та у Міському архіві, провели біографічні зустрічі у школах, були на прийомі у бургомистра та у ландтазі, в Меморіальному комплексі відкрили виставку, яку підготували учні гімназії ім. сестер Шолль.

У 2009 р. **Спілка Східна**

Європа з міста Ерфурт

звернулась за допомогою в організації візиту колишніх примусових працівників у Німеччину. Семеро жінок і один чоловік з України через 64 роки знову побачили Ерфурт та Тюрінгію.

З нагоди урочистостей до святкування 67-ї річниці визволення концентраційного табору Дахау,

Спілка сприяння Міжнародним молодіжним зустрічам і роботі меморіалів в Дахау у співпраці з Меморіальним комплексом Дахау (Фонд Баварських меморіалів) у травні 2012 р. запросила колишніх в'язнів цього концтабору з України, Білорусі та Росії.

Ще одним проектом, пов'язаним з

Меморіальним комплексом Дахау

, була демонстрація у 2011 р. виставки «Імена замість номерів», яка була створена і надана нам для показу колом організаторів «Книги пам'яті в'язнів концтабору Дахау». Зусиллями осередків і секретаріату правління МГО «МФ Взаєморозуміння і толерантність» виставку побачили тисячі відвідувачів у містах Здолбунів (Рівненська обл.), Хмельницький, Ужгород, Чернівці, Дніпропетровськ, Новомосковськ

(Дніпропетровська обл.), Запоріжжя, Іванків (Київська обл.), Лубни (Полтавська обл.), Сімферополь. Виставка супроводжувалася освітніми та патріотично-виховними заходами для молоді. Організатори на місцях запрошували на заходи почесних гостей - колишніх в'язнів концтабору Дахау, як, наприклад, В.П.Володька (Іванків), П.С.Кудіна (Запоріжжя), І.Ф.Лепеша та В.Ш.Годінгера (Ужгород).

Тісна співпраця склалася і з

Ініціативною групою «Проти забуття – примусова праця у Швайнфурті»

. У вересні 2011 р. за ініціативи партнерів із Швайнфурту на місці колишніх таборів підшипникових заводів FAG, Fichtel & Sachs було відкрито меморіальне місце «Три липи» в пам'ять про більш як 10 000 колишніх примусових працівників цих заводів. По всьому периметру колишньої табірної території були встановлені стенди з інформацією про історію примусової праці у Швайнфурті.

У 2012 році наша делегація приймала участь у семінарах і тижні Пам'яті, які проводились спільно

з Історичною майстернею Мерзебурга

(керівник П. Ветцель) та

Сервісним Центром для людей похилого віку

Рік

ASZ

, Магдебург

(керівник О. Браун). В ході німецько-українсько-польсько-російських семінарів відбувались біографічні зустрічі свідків історії з учнями шкіл, гімназій, представниками громадськості округу Заале, а також відвідання історичних місць і т. д.

Художня виставка «Як тяжко пережити цю війну», створена по результатах Всеукраїнського конкурсу 2010 р. «Доля радянських військовополонених, в'язнів концтаборів та гетто в малюнках школярів», понад два місяці виставлялась в Магдебурзі та у Мерзебурзі, а тепер мандруватиме Україною в межах проекту секретаріату Правління

["Пересувна виставка дитячих художніх робіт "Як тяжко пережити цю війну..."](#)

